

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

ArtDatabanken

STYRDOKUMENT

Långsiktiga mål för Svenska artprojektet

Dokumenttyp: Måldokument/strategi
Version: 4: 2017-05-17

Beslutsfattare: ArtDatabankens chef, Lena
Sundin Rådström
Beslutsdatum: 2017-05-17
Bör uppdateras före: 2022-06-01

Dokumentets syfte

Detta dokument behandlar långsiktiga mål för Svenska artprojektet. De långsiktiga målen har kompletterats med strategier för att beskriva hur målen ska uppnås. Strategierna ska tillsammans med målen ge stöd för verksamhetens inriktning så att den på ett effektivt och väl samordnat sätt drivs enligt uppdragsgivarens direktiv. Dokumentet är ett styrdokument och ska, tillsammans med ArtDatabankens övergripande styrdokument, användas i arbetet med planering av och prioriteringar inom Svenska artprojektets verksamhet.

Uppdragsgivarens målformuleringar

Regeringen (Regeringsbeslut 2016-03-03 N2016/01829/SK) har beslutat att Svenska artprojektets mål ska vara följande:

- Kartlägga och vetenskapligt beskriva i landet förekommande arter av djur, växter och svampar, med prioritet för dåligt kända arter och organismgrupper.
- Tillgängliggöra fakta och data för forskare, yrkesverksamma naturvårdare och den naturintresserade allmänheten. Svenska artprojektet ska resultera i utgivning av ett referensverk över i landet förekommande flercelliga organismer och i digital kunskapsspridning. På lämpligt sätt ska samverkan ske med andra aktörer, bl.a. för att stimulera och kvalitetssäkra inrapportering av artobservationer till Artportalen.
- Bidra till att uppfylla nationella och internationella mål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom att förse samhället med kunskapsunderlag och verktyg för miljöövervakning och naturvårdsåtgärder.

Svenska artprojektets fyra långsiktiga mål

ArtDatabanken preciserar uppdraget i fyra verksamhetsinriktade långsiktiga mål:

1. Den biologiska mångfalden i Sverige är väl känd och vetenskapligt beskriven ner till artnivå.
2. Namn och släktskap för alla svenska eukaryota organismer finns samlade och är tillgängliga.
3. Fakta som möjliggör artbestämning av alla flercelliga svenska arter finns samlade och är tillgängliga.
4. Svenska artprojektets samhällsrelevans och resultat kommuniceras effektivt. Nationella och internationella samarbeten tas väl tillvara.

Långsiktigt mål 1

Den biologiska mångfalden i Sverige är väl känd och vetenskapligt beskriven ner till artnivå

Den biologiska mångfalden avgränsas här till alla flercelliga organismer som är naturligt reproducerande i Sverige. *Väl känd* innebär att arterna är dokumenterade och vetenskapligt beskrivna i en sådan omfattning att endast ett fåtal arter nya för landet eller vetenskapen kan väntas efter en ny inventering, efter ytterligare taxonomisk revision eller som ett resultat av immigration.

Strategier:

- Utlysa forskningsbidrag för inventering och taxonomisk forskning om dåligt kända organismgrupper, i syfte att:
 - beskriva i Sverige förekommande arter som ännu inte blivit vetenskapligt beskrivna, här beaktas såväl morfologiska som molekylära metoder;
 - inventera dåligt kända organismgrupper där befintlig kunskap inte bedöms täcka landets hela artstock;
 - bygga upp och tillvarata taxonomisk kompetens – speciellt inom de dåligt kända organismgrupper för vilka kompetens saknas inom landet eller Norden.
- Utlysa bidrag till biologiska museer i Sverige med prioritering av nordiskt material av dåligt kända organismgrupper, i syfte att:
 - stärka museernas förmåga att omhänderta och vårda såväl befintliga samlingar som nytt material insamlat inom Svenska artprojektet eller andra forsknings- och inventeringsprojekt;
 - öka tillgängligheten till referensmaterial för taxonomisk forskning och naturvård genom digitalisering och koordinatsättning av museifynd;
 - stödja upprätthållandet av taxonomisk kompetens av betydelse för kartläggning av och kunskapsuppbyggnad om Nordens arter;
 - verka för interaktion och samarbete mellan relevanta enheter såsom museer och myndigheter.
- Fortlöpande sammanställa och analysera kunskapsläget om den biologiska mångfalden i Sverige, t.ex. genom att identifiera kunskapsluckor och dokumentera och följa upp resultat från forsknings- och inventeringsprojekt.

Långsiktigt mål 2

Namn och släktskap för alla svenska eukaryota organismer finns samlade och är tillgängliga

Namn avser här huvudsakligen omfatta vetenskapligt namn, auktor, ofta använda vetenskapliga synonymer och i förekommande fall svenskt namn. Målet utesluter inte att namn på bakterier och arkéer som bedöms relevanta, t.ex. för arbetet med miljöövervakning och naturvård, också inkluderas i databasen.

Strategier:

- Kontinuerligt uppdatera och kvalitetssäkra innehållet i den taxonomiska databasen (Dyntaxa), med hjälp av taxonomiskt sakkunniga.
- Utveckla databasen så att den fungerar som ett ramverk för taxonrelaterad information inom ArtDatabanken, och samtidigt gör namn och släktskap lätt tillgängliga för externa användare.
- Verka för att databasens taxonomiska innehåll så långt som möjligt harmonierar med nordiska och relevanta internationella databaser.
- Verka för att databasen är normerande för namn och släktskap i Sverige inklusive svenska namn för lämpliga taxa.

Långsiktigt mål 3**Fakta som möjliggör artbestämning av alla flercelliga svenska arter finns samlade och är tillgängliga¹**

Fakta avser här kvalitetsdeklarerad information om arters kännetecken, ekologi och utbredning, samt information om namn och släktskap. Såväl morfologiska som molekylära metoder för artbestämning ska beaktas.

Strategier:

- Utveckla och vidmakthålla ett digitalt system för interaktiv artbestämning och visning av artrelaterad information ur ArtDatabankens databaser.
- Producera, bearbeta och digitalt publicera information av värde för artbestämning av Sveriges alla flercelliga arter, med prioritet för organismgrupper:
 - som är mindre kända, där nyproducerade eller för svenska förhållanden förbättrade bestämningsverktyg kan leda till ökad kunskap;
 - som används eller kan användas i svenskt naturvårdsarbete;
 - som förväntas leda till en väsentligt ökad rapportering i Artportalen;
 - där ett stort antal nycklingsbara arter kan täckas in i förhållande till resursåtgång;
 - som får eller har fått forskningsmedel från Svenska artprojektet;
 - som bedöms relevanta utifrån ett strategiskt perspektiv.
- Publicera artinformationen i tryckt form där efterfrågan och behov bedöms finnas. De arter som ingår i de tryckta publikationerna bör ha svenska namn.
- Verka för att det innehåll som produceras används som kunskapsunderlag och verktyg inom svenskt naturvårdsarbete.
- Stimulera och underlätta inrapportering av artobservationer med hög kvalitet till Artportalen.

¹ Genom en samlad digital och tryckt publicering skapas ett referensverk till Sveriges flercelliga organismer vilket omfattar trovärdig och kvalitetsdeklarerad information om arternas namn, klassificering och utseende. Där information finns att tillgå presenteras även utbredning och levnadssätt.

Långsiktigt mål 4

Svenska artprojektets samhällsrelevans och resultat kommuniceras effektivt. Nationella och internationella samarbeten tas väl tillvara.

Strategier:

- Kommunicera information om och resultat från Svenska artprojektet i relevanta kanaler.
- Kommunicera hur det material som tas fram är viktigt kunskapsunderlag för miljöövervakning och naturvårdsåtgärder, och därmed bidrar till att uppfylla nationella och internationella mål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Dokumentera och presentera arters funktion för ekosystemtjänster.
- Verka för att stärka och vitalisera ämnena systematik och taxonomi i Sverige, t.ex. genom att synliggöra deras samhällsrelevans eller stödja fora för kommunikation och samverkan mellan forskare.
- Samverka så långt möjligt med relevanta aktörer, när det gäller framtagande och produktion av artrelaterad information.
- Utveckla och initiera internationella samarbeten, med fokus på att:
 - samverka med övriga nordiska artprojekt (eller motsvarande) kring t.ex. forskningsprioriteringar, inventeringar och kompetensuppbyggnad;
 - utveckla och vidmakthålla ett nordiskt nätverk för utbildning inom systematik, taxonomi och artkunskap;
 - verka för att hela Norden antar en gemensam strategi för taxonomisk utforskning och kompetensuppbyggnad;
 - aktivt bevaka och samverka med internationella initiativ gällande artfakta och taxonomi.